

Sygn. akt IX Ka 507/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach IX Wydział Karny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Sajtyna

Sędziowie: SSO Marcin Chałoński

SSO Adam Kabziński (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Monika Ćwiek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Kielcach Renaty Orłowskiej

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2015 roku

sprawy K. A.

oskarżonej o przestępstwa z art.270 § 1 kk, art. 278 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżoną i oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 15 grudnia 2014 roku sygn. akt II K 460/14

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, iż przypisane oskarżonej K. A. czyny z pkt I i II zaskarżonego wyroku uznaje za wypadki mniejszej wagi kwalifikowane z art. 270 § 2a kk i postępowanie o te czyny z mocy art. 101 § 1 pkt 4 kk i art. 17 § 1 pkt 6 kpk umarza, kosztami postępowania obciążając Skarb Państwa.

IX Ka 507/15

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Kielcach oskarżył K. A. o to, że:

1. w okresie bliżej nieustalonym pomiędzy 20 lutego 2006 roku a 31 grudnia 2012 roku w K. podrobiła podpis T. A. w celu użycia za autentyczny na dokumencie umowy o dzieło zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. K. ul. (...) jako zleceniodawcą, a T. A. jako zleceniobiorcą, a nadto na rachunku z dnia 15 marca 2012 roku do w/w umowy podrobiła podpis T. A. w celu użycia za autentyczny kwitując w dniu 11 kwietnia 2006 r. odbiór kwoty 3.500 zł brutto, którą to kwotę zabrała w celu przywłaszczenia, tj. o przestępstwo z art. 270 § 1 kk i art. 278 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

2. w okresie bliżej nieustalonym pomiędzy 2 października 2006 roku a 31 grudnia 2006 roku w K. podrobiła podpis T. A. w celu użycia za autentyczny na dokumencie umowy o dzieło nr 2 zawartej pomiędzy Radio (...) sp. z o.o. (...)- (...) K. ul. (...) Oddział T. ul. (...) (...)jako zleceniodawcą, a T. A. jako zleceniobiorcą, a nadto na rachunku z dnia 2 października 2006 roku do w/w umowy podrobiła podpis T. A., w celu użycia za autentyczny, kwitując w dniu 30 października 2006 r. odbiór kwoty 3.000 zł brutto, którą to kwotę zabrała w celu przywłaszczenia,

tj. o przestępstwo z art. 270 § 1 kk i art. 278 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Kielcach w sprawie sygn. akt II K 460/14 uznał oskarżoną K. A., w ramach czynów zarzucanych aktem oskarżenia, za winną tego, że:

1. w dacie bliżej nieustalonej w okresie od 20 lutego 2006 roku do 11 kwietnia 2006 roku w K. podrobiła w celu użycia za autentyczne dokumenty w postaci umowy o dzieło zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. w K. i T. A., datowanej na dzień 20 lutego 2006 r. oraz w postaci rachunku z dnia 15 marca 2006 roku do w/w umowy podpisując się w każdym przypadku za T. A. jego imieniem i nazwiskiem oraz kwitując odbiór kwoty stanowiącej wynagrodzenie za wykonanie powyższej umowy w wysokości 2.968 zł,

tj. popełnienia przestępstwa z art. 270 § 1 kk i za to, z mocy art. 270 § 1 kk wymierzył tejże oskarżonej karę grzywny w wysokości 40 (czterdziestu) stawek dziennych, po ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) złotych każda,

a nadto za winną tego, że:

2. w dacie bliżej nieustalonej w okresie od 2 października 2006 roku do 30 października 2006 roku w K. podrobiła w celu użycia za autentyczne dokumenty w postaci umowy o dzieło zawartej pomiędzy Radio (...) sp. z o.o. w K. i T. A., datowanej na dzień 02 października 2006 r. oraz w postaci rachunku z dnia 2 października 2006 roku do w/w umowy, podpisując się w każdym przypadku za T. A. jego imieniem i nazwiskiem oraz kwitując odbiór kwoty stanowiącej wynagrodzenie za wykonanie powyższej umowy w wysokości 2.544 zł,

tj. popełnienia przestępstwa z art. 270 § 1 kk i za to, z mocy art. 270 § 1 kk w zw. z art. 33 § 1 i 3 kk, przy zastosowaniu art. 58 § 3 kk wymierzył tejże oskarżonej karę grzywny w wysokości 40 (czterdziestu) stawek dziennych po ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na 10 (dziesięć) złotych każda;

Na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 i 2 kk wymierzone oskarżonej K. A. kary grzywny połączono i wymierzono jej karę łączną grzywny w wysokości 50 (pięćdziesięciu) stawek dziennych, po ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) złotych każda;

Nadto Sąd zasądził od tejże oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1200 (tysiąc dwieście) złotych tytułem kosztów sądowych.

Apelację od wyroku złożyła oskarżona K. A. oraz oskarżyciel posiłkowy T. A..

W apelacji oskarżona K. A. wyrok zaskarżyła w tej części, w której przypisano jej popełnienie czynów kwalifikowanych w art. 270 § 1 kk i zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie art. 1 § 2 kk poprzez zakwalifikowanie jej działań za przestępstwo w sytuacji, gdy przypisane czyny jej zdaniem nie cechowały się stopniem społecznej szkodliwości w stopniu wyższym niż znikomy. W konkluzji wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie jej w odniesieniu do czynów przypisanych.

Ewentualnie wniosła o zakwalifikowanie czynu jako wypadek mniejszej wagi z art. 270 § 2a kk i warunkowe umorzenie postępowania w tym zakresie.

W apelacji oskarżyciel posiłkowy T. A. zaskarżył wyrok w tej części, w której wyeliminowano z opisu przypisanych oskarżonej czynów kwalifikację z art. 278 § 1 kk i w tym zakresie wniosł o zmianę zaskarżonego wyroku i uznanie oskarżonej winnej popełnienia zarzucanych jej czynów.

Nadto wniosł o zawieszenie w orzeczeniu obowiązku naprawienia poniesionej przez niego szkody oraz o zasądzenie kosztów postępowania na jego rzecz.

W konkluzji skarżący wniosł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela posiłkowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych jest uzasadniony wtedy, gdy treść dokonanych wniosków i ocen wyprowadzonych przez Sąd I instancji nie odpowiada zasadom rozumowania a błąd ten mógł mieć wpływ na treść orzeczenia. Sama możliwość przeciwstawienia ustaleniom Sądu odmiennego poglądu nie wystarcza do wniosku o popelnieniu przez Sąd istotnego błędu ustaleń. Zarzut taki winien wskazywać nieprawidłowości w rozumowaniu Sądu w zakresie istotnych ustaleń (tak też SA w Krakowie z dn. 14.05.2008 roku sygn. II AKd 50/08 Lex Polonica 2014696).

Wadliwości tego rodzaju skarżący nie wykazał. Sąd I instancji szczegółowo (k. 4 – 6 uzasadnienia; k. 670v – k.672) ocenił zgromadzone w sprawie dowody osobowe i wskazał – zgodnie z regułami logiki i doświadczenia życiowego – powody, dla których, z powołaniem na regułę z art. 5 § 2 kpk, ustalił, iż sporne podpisy na przedmiotowych dokumentach złożone zostały z upoważnienia oskarżyciela posiłkowego a po złożeniu nie były przez niego kwestionowane przez długi okres czasu (2006 – 2011 r.). W ten sam sposób Sąd I instancji (k. 6v – 7 uzasadnienia; k. 671v – 672) ustalił, iż oskarżyciel posiłkowy wyraził również zgodę na samodzielne rozdysponowanie pozyskanych środków pieniężnych przez oskarżoną, pozostającą już również z nim w związku małżeńskim (wspólnota majątkowa małżeńska). Brak powodów do przytaczania argumentacji Sądu I instancji w tym przedmiocie (k. 7/7v – 672/672v) – jest ona logiczna, w pełni racjonalna i w niczym nie koliduje z regułami doświadczenia życiowego. Trafnie również wskazuje tenże Sąd, iż odmiennie twierdzenia, zawarte w wyjaśnieniach oskarżyciela posiłkowego (k. 672v) kolidują z wyżej wskazanymi regułami rozumowania i stąd na wiarę w zupełności nie zasługują.

Zasadniczy argument apelacji (k. 681 – wskazanie, iż środki pochodzące z realizacji umów zlecenia miały wchodzić do majątku odrębnego a nie wspólnego) jest nietrafny, albowiem ustalenia Sądu I instancji w tym przedmiocie nie kolidują z kwestionowaną tezą. Sąd wskazuje, iż jedynie pierwsza z umów (z 20.02.2006 r.) została zawarta przed zawarciem małżeństwa (powstanie wspólnoty majątkowej – 16.04.2006 r.), druga już po tym czasie (2.10.2006 r.). Dostrzega tenże fakt ale przekonywująco – o czym wcześniej – wywodzi iż dysponowanie i tymi środkami (z umowy z 20.02.2006 r.) łączyło się z całokształtem ówczesnych rozliczeń majątkowych sięgających kwot znacznie przewyższających uzyskany przychód (choćby wspólna budowa domu). Wywody Sądu I instancji co do dysponowania środkami należącymi do wspólności majątkowej małżeńskiej (k. 7, k. 672) uzupełnione zostały wskazaniem, iż w ówczesnej sytuacji rodzinnej oskarżyciel posiłkowy akceptował rozporządzenia oskarżonej, co do innych składników mienia, pozostających poza majątkiem wspólnym (przekaz z majątku odrębnego oskarżonej kwoty 100 tysięcy złotych na budowę domu).

Przestępstwo kradzieży jak też i przestępstwo przywłaszczenia – we wszystkich swych postaciach – jest tzw. przestępstwem kierunkowym. Oznacza to, że zamiarem sprawcy jest włączenie cudzej rzeczy ruchomej (prawa majątkowego) do swego majątku lub postąpienie z tym przedmiotem jak własnym – każdorazowo wbrew wyrażonej woli dotychczasowego właściciela tejże rzeczy (prawa majątkowego). Zadysponowanie określonymi składnikami majątkowymi – za zgodą i akceptacją dotychczasowego właściciela lub współwłaściciela tychże rzeczy (praw majątkowych) – kradzieżą lub przywłaszczeniem – co słusznie wskazuje Sąd I instancji (k. 672v – k. 8) – nie jest.

Zarzut naruszenia norm prawa procesowego również uznać należy za chybiony, albowiem uprzednia karalność (k. 254; 166 – 167) – w szczególności wobec upływu okresu próby przy warunkowym umorzeniu postępowania karnego – uległa zatarciu.

Obowiązek naprawienia szkody określonej w treści art. 46 § 1 kk jest ograniczony do rozmiaru rzeczywistej szkody wynikłej z przestępstwa (vide wyrok SN z 1.02.2011 r. sygn. akt III KK 243/10 Biul. PK 2011/5/14). W analizowanym przypadku ów rozmiar nie może być tożsamy – jak wywodzi skarżący – z sumą środków pieniężnych wypłaconych w oparciu o dokumenty będące przedmiotem przestępstwa z art. 270 § 1 kk. W tym zakresie to skarżący winien był wykazać realną szkodę wynikłą z realizacji przestępstwa z art. 270 § 1 kk – tego nie uczynił a Sąd Odwoławczy owej realnej szkody wymagającej stosownej rekompensaty finansowej – nie dostrzega.

Apelacja oskarżonej – w części dotyczącej uznania przypisanego czynu za wypadek mniejszej wagi (zarzut ewentualny – k. 1/k. 689 akt) – zasługuje na uwzględnienie. Podziela natomiast Sąd Odwoławczy w całości te wywody Sądu I instancji, (k. 9/673) w których wskazuje on, iż czyn oskarżonej przekracza poziom znikomości społecznej szkodliwości i w tym zakresie zarzuty apelacji oskarżonej uznaje za nieuzasadnione.

Zgodnie z ustalonym orzecznictwem – dotyczącym w zasadniczym względzie innych stypizowanych przestępstw przeciwko mieniu (vide wyrok SA w Krakowie z 21.12.2006 r. sygn. akt II AKa 227/06 publ. KZS 2007/3/4) – pojęciowe znaczenie sformułowania „wypadek mniejszej wagi” – w odróżnieniu od pojęcia małej wagi czynu – pozwala na uwzględnienie okoliczności wykraczających poza sam czyn; w szczególności okoliczności związanych ze sprawcą tego czynu (vide R. Zabłocki – Wypadek mniejszej wagi, s. 355) i sytuacją motywacyjną w dacie jego realizacji.

Trafnie wskazuje skarżąca, iż świadoma była braku realnej szkody wynikającej w realizacji przypisanych czynów – w tym niewątpliwie utwierdziło ją późniejsze zachowanie pokrzywdzonego, ewidencjonującego przedmiotowe dokumenty w dokumentacji publicznopodatkowej (rozliczenia PIT za 2006 r.). Przedmiotowe dokumenty odzwierciedlały rzeczywiste czynności faktyczne i nie stwarzały fikcji w obrocie księgowym firmy w której pełniła funkcje kierownicze. Świadomość, iż naruszone dobro prawne (podpis osoby trzeciej) dotyczy osoby należącej do kategorii osób bliskich również wskazuje na szczególność sytuacji motywacyjnej.

Dostrzec należy, iż od daty zaistniałych czynów upłynął znaczny okres czasu (2006 r.) w trakcie którego oskarżona nie naruszyła porządku prawnego.

Stąd za zasadne uznał Sąd Odwoławczy zmianę orzeczenia i uznanie przypisanych oskarżonej czynów za przypadki mniejszej wagi w rozumieniu art. 270 § 2a kk.

Konsekwencją tego rodzaju stanowiska, wobec znowelizowanej treści art. 101 § 1 pkt 4 kk, jest ustanie karalności za przypisane czyny i umorzenie – z mocy art. 17 § 1 pkt 6 kpk – postępowania karnego w sprawie.

O kosztach sądowych orzeczono w oparciu o treść art. 632 pkt 2 kpk.

SSO Marcin Chałoński SSO Krzysztof Sajtyna SSO Adam Kabziński